

Boekbesprekingen

Warwick, D.: *Curriculum Structure and Design*, University of London Press Ltd., London 1975, 128 pag., £ 1.30, ISBN 0.340.17338.6

Onder curriculum verstaat de schrijver de geplande structurering van de opvoedings- en onderwijsidealen van een school in overeenstemming met de psychologische behoeften van de leerlingen, de voorhanden zijnde faciliteiten en de culturele vereisten van de tijd waarin we leven. Door de titel wil hij aangeven dat een niet gestructureerd curriculum een contradictio in terminis is en dat 'a curriculum without a basic design is a nonsense' (p. 12).

De tien hoofdstukken beschrijven achtergronden van het curriculaire planningsproces (1-4), de plannings-

sequentie (5-8, 10) en de noodzakelijke organisatie van school en docententeam. De beschrijving wordt gekenmerkt door het streven theorie aan praktijk te relateren en door de grote nadruk die gelegd wordt op de proceskant van curriculumconstructie.

Het spreekt vanzelf dat de veelomvattende materie in 128 pag. slechts schetsmatig behandeld kan worden. Het werk ontleent zijn waarde dan ook hoofdzakelijk aan de vele praktische suggesties en de goede literatuuropgaven bij elk hoofdstuk.

J. H. G. I. Giesbers

W. Roy Niblett: *Universities between two worlds*. University of London Press 1974, £ 2.85, I.S.B.N. 0.340.17963.5.

Niblett heeft het hoger onderwijs in de pedagogische wetenschappen op diverse plaatsen en in diverse functies gediend. Het is derhalve te begrijpen, dat hij door de problematiek van de universiteiten wordt aangesproken. Daarbij kan men geen ogenblik zijn Engelse achtergrond vergeten, ook al heeft hij wel elders rondgekeken. Het boek is van een Engelsman voor lezers uit zijn land. De lezer weet dus wel wat een 'Liberal Studies Department' is en hij is niet verwonderd, wanneer de schrijver bladzijdenlang met Wordsworth's poëzie bezig is als de vraag aan de orde is, wat de universiteit kan leren van vroegere historische perioden. Evenwel: een Engelsman heeft het recht over Engeland en vanuit Engeland en voor Engeland te schrijven.

Niettemin overschrijft Niblett deze grenzen op enkele zéér wezenlijke punten, die met de nationale situaties niets te maken hebben. Dit blijkt b.v. in zijn hoofdstuk over 'The Central Problem'. Zijn centrale probleem is, of de universiteiten van pure (natuur-)wetenschappelijkheid en exaktheid - hoe respectabel vaak ook - toch niet het wezenlijkste aspekt van hun taak gemist hebben. 'What kinds of human beings are most human?' luidt zijn vraag, en: en wat doet de universiteit als onderzoeks-, maar ook als menselijk vormingscentrum daarvoor? Hoe komen we, vraagt Niblett, tot de vragen en de antwoorden die deze vorming mogelijk en toelaatbaar maken. Hij kijkt dan 'terug' naar kind en adolescent, 'opzij' naar de leerstof, leermiddelen en leerwijze, en: naar de atmosfeer die aan universiteit of college heerst. Weer verloopt het betoog dan overwegend in de Engelse, in de Oxbridge-context met de Amerikaanse analogieën Harvard-Princeton. 'Contemporary polytechnics and universities . . . have much to learn from the past' en ze hebben veel meer te doen van dien aard in een wereld van nu (p. 95). En de student moet bij z'n universiteit

horen, er liefst ook wonen en persoonlijke contacten ontwikkelen.

In de huidige massa-universiteit is dat geen simpele zaak. De leerstoffen blijven wat ze zijn, 't moet wat filosofischer onderwezen worden, er moet gedacht en geleefd en uitgewisseld kunnen worden. En weer is 't Oxbridge en Harvard-Princeton. Maar er zal niets van terecht komen, zegt N. (p. 137), als onze benaderingswijze niet 'in the first place . . . broader and . . . more humane' wordt, niet alleen 'purely intellectual or cognitive' (p. 139). En langs deze nogal braaf-conventionele, zeer nette wegen komen we dan tenslotte tot de vraag, die aan het begin had moeten staan: wat doen we met de menswetenschappen? 'Can they put men more nearly into touch with what they would really want if they know what they wanted? Can a new concept of what the study of man means, help the university to find its own *raison d'être* among the multiversities we have now'.

Niblett ziet het wezen van de 'humanities' in hun objekt dat in de uniciteit van de menselijke persoon gegeven is. Deze op zichzelf interessante en in het anglo-amerikaanse taalgebied vrij unieke positiebepaling blijft beperkt tot enkele bladzijden door een volledige onbekendheid met wat er over dit onderwerp elders, vroeger en later gedacht is. Staan dus de universiteiten van heden tussen twee werelden, historisch en systematisch, dan ziet de schr. dat wel maar er komt weinig van voor den dag op een bevredigend, laat staan indrukwekkend of informatief waardevol niveau.

M. J. Langeveld

Erratum boekbesprekingen

In *Pedagogische Studiën* 1975, pag. 516 gelieve u te lezen pag. 54, 55 i.p.v. 44, 45.

Mededelingen

Redactioneel

In december heeft de gebruikelijke ontmoeting tussen redactie en redactieraad plaatsgevonden. Bij deze gelegenheid is het gewoonte de balans over het afgelopen jaar op te maken. In 1975 hebben de ongeveer 4500 abonnees 43 artikelen in *Pedagogische Studiën* kunnen lezen. Dit is 5 meer dan in 1974, terwijl hier ongeveer 60 pagina's minder papier voor nodig waren door een andere zetwijze.

Enkele punten die onze speciale aandacht vragen in 1976 zijn: de diversiteit van onderwerpen die binnen de redactieformule aan bod zou kunnen komen en het vinden van recensenten van boeken.

In de samenstelling van redactie en redactieraad hebben de volgende wijzigingen plaatsgevonden: Professor J. de Wit is, na 7 jaar lid van de redactie te zijn geweest, afgetreden, maar blijft als lid van de redactieraad betrokken bij *Pedagogische Studiën*. Daar de bijdrage van prof. De Wit o.a. lag op het terrein van de ontwikkelingspsychologie is in zijn plaats als redactielid professor dr. J. van Meel benoemd. Deze maakte reeds enkele jaren deel uit van de redactieraad.

Tot slot de mededeling, dat i.v.m. de te verwachten prijsstijgingen in produktie- en verzendkosten en de ministeriële prijzenbeschikking de abonnementsprijs f 47,50 en voor studenten f 32,— is geworden.

Symposium over „Pedagogiek: anthropologie en wetenschap”

Het Instituut voor algemene pedagogiek van de Rijksuniversiteit te Groningen organiseert op 26-27-28 april 1976 een symposium over bovengenoemd onderwerp.

De inleidingen, steeds gevolgd door discussie, worden gegeven door dr. A. J. Beekman, dr. J. Bijl, dr. J. D. Imelman, prof. dr. M. J. Langeveld, prof. dr. N. F. Noordam en dr. B. Spiecker.

Voor aanmeldingen en inlichtingen wende men zich tot: Mej. S. van Dijken, Instituut voor algemene pedagogiek, Westerhaven 16, Groningen, tel.: 050 - 114207.

Inhoud andere tijdschriften

Persoon en Gemeenschap

28ste jaargang, nr. 2, oktober 1975

De ontwikkeling van een open school in Nederland, door G. van Enckevort en F. Schiltmans

Permanente educatie, recurrente educatie, enz. . . ., door H. Hinnekint

Het Nederlandse Contourenplan (2) door J. Wellens
Parallellen tussen 'Black English' en taaltoestanden in ons onderwijs, door J. van den Broeck

Her en der (berichten)

De vakantiespreiding

Boekbesprekingen

Tijdschrift voor Orthopedagogiek

14e jaargang, nr. 11, november 1975

Redactioneel

Jeroen: een kazu uit de ambulante hulpverlening, door J. J. C. Kwakkel-Scheffer

Karel: beeldkommunikatie bij een slechtziende jongen, door S. A. Hoekstra-Vrolijk

Berichten

Ontvangen boeken

Bach G. R. en Goldberg H., *Geen angst voor agressie* (Creative Aggression, The Art of Assertive Living, 1974), De Nederlandse Boekhandel, Kapellen/Boom, Meppel, 1975, f 24,50

Baltink J. en Bosma H., *Ontwikkeling tot volwassenheid*, Amboboeken, Bilthoven, 1975

Block A. de, *Taxonomie van leerdoelen*, Standaard Wetenschappelijke Uitgeverij, Antwerpen, 1975

Jacobs H. J., *Tussen Mammoet en Middenschool*, Muusses, Purmerend, 1975, f 8,50

Müller-Küppers M. (Red.), *Modern opvoeden*, Agon Elsevier, Amsterdam, 1975, f 29,50

Whitehead J. M., (Ed.) *Personality and learning 1*. A reader prepared by the personality and learning course team at the open university, Hodder & Stoughton, London, 1975, £ 3.75 paperback, £ 7.25 boards edition.

Boekbesprekingen

Warwick, D.: *Curriculum Structure and Design*, University of London Press Ltd., London 1975, 128 pag., £ 1.30, ISBN 0.340.17338.6

Onder curriculum verstaat de schrijver de geplande structurering van de opvoedings- en onderwijsidealen van een school in overeenstemming met de psychologische behoeften van de leerlingen, de voorhanden zijnde faciliteiten en de culturele vereisten van de tijd waarin we leven. Door de titel wil hij aangeven dat een niet gestructureerd curriculum een *contradictio in terminis* is en dat 'a curriculum without a basic design is a nonsense' (p. 12).

De tien hoofdstukken beschrijven achtergronden van het curriculaire planningsproces (1-4), de plannings-

sequentie (5-8, 10) en de noodzakelijke organisatie van school en docententeam. De beschrijving wordt gekenmerkt door het streven theorie aan praktijk te relateren en door de grote nadruk die gelegd wordt op de proceskant van curriculumconstructie.

Het spreekt vanzelf dat de veelomvattende materie in 128 pag. slechts schetsmatig behandeld kan worden. Het werk ontleent zijn waarde dan ook hoofdzakelijk aan de vele praktische suggesties en de goede literatuur-opgaven bij elk hoofdstuk.

J. H. G. I. Giesbers

W. Roy Niblett: *Universities between two worlds*. University of London Press 1974, £ 2.85, I.S.B.N. 0.340.17963.5.

Niblett heeft het hoger onderwijs in de pedagogische wetenschappen op diverse plaatsen en in diverse functies gediend. Het is derhalve te begrijpen, dat hij door de problematiek van de universiteiten wordt aangesproken. Daarbij kan men geen ogenblik zijn Engelse achtergrond vergeten, ook al heeft hij wel elders rondgekeken. Het boek is van een Engelsman voor lezers uit zijn land. De lezer weet dus wel wat een 'Liberal Studies Department' is en hij is niet verwonderd, wanneer de schrijver bladzijdenlang met Wordsworth's poëzie bezig is als de vraag aan de orde is, wat de universiteit kan leren van vroegere historische perioden. Evenwel: een Engelsman heeft het recht over Engeland en vanuit Engeland en voor Engeland te schrijven.

Niettemin overschrijdt Niblett deze grenzen op enkele zéér wezenlijke punten, die met de nationale situaties niets te maken hebben. Dit blijkt b.v. in zijn hoofdstuk over 'The Central Problem'. Zijn centrale probleem is, of de universiteiten van pure (natuur-)wetenschappelijkheid en exactheid - hoe respectabel vaak ook - toch niet het wezenlijkste aspect van hun taak gemist hebben. 'What kinds of human beings are most human?' luidt zijn vraag, en: en wat doet de universiteit als onderzoeks-, maar ook als menselijk vormingscentrum daarvoor? Hoe komen we, vraagt Niblett, tot de vragen en de antwoorden die deze vorming mogelijk en toelaatbaar maken. Hij kijkt dan 'terug' naar kind en adolescent, 'opzij' naar de leerstof, leermiddelen en leerwijze, en: naar de atmosfeer die aan universiteit of college heerst. Weer verloopt het betoog dan overwegend in de Engelse, in de Oxbridge-context met de Amerikaanse analogieën Harvard-Princeton. 'Contemporary polytechnics and universities . . . have much to learn from the past' en ze hebben veel meer te doen van dien aard in een wereld van nu (p. 95). En de student moet bij z'n universiteit

horen, er liefst ook wonen en persoonlijke contacten ontwikkelen.

In de huidige massa-universiteit is dat geen simpele zaak. De leerstoffen blijven wat ze zijn, 't moet wat filosofischer onderwezen worden, er moet gedacht en geleefd en uitgewisseld kunnen worden. En weer is 't Oxbridge en Harvard-Princeton. Maar er zal niets van terecht komen, zegt N. (p. 137), als onze benaderingswijze niet 'in the first place . . . broader and . . . more humane' wordt, niet alleen 'purely intellectual or cognitive' (p. 139). En langs deze nogal braaf-conventionele, zeer nette wegen komen we dan tenslotte tot de vraag, die aan het begin had moeten staan: wat doen we met de menswetenschappen? 'Can they put men more nearly into touch with what they would really want if they knew what they wanted? Can a new concept of what the study of man means, help the university to find its own *raison d'être* among the multiversities we have now'.

Niblett ziet het wezen van de 'humanities' in hun objekt dat in de uniciteit van de menselijke persoon gegeven is. Deze op zichzelf interessante en in het anglo-amerikaanse taalgebied vrij unieke positiebepaling blijft beperkt tot enkele bladzijden door een volledige onbekendheid met wat er over dit onderwerp elders, vroeger en later gedacht is. Staan dus de universiteiten van heden tussen twee werelden, historisch en systematisch, dan ziet de schr. dat wel maar er komt weinig van voor den dag op een bevredigend, laat staan indrukwekkend of informatief waardevol niveau.

M. J. Langeveld

Erratum boekbesprekingen

In Pedagogische Studiën 1975, pag. 516 gelieve u te lezen pag. 54, 55 i.p.v. 44, 45.